

KURYER LITEWSKI

W WILNIE DNIA 14 MARCA V. S. 1814. ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

S. Petersburg dnia 28go Lutego.

Sprawiającemu obowiązki Konsyliarza w Grodzieńskim Gubernskim Rządzie, Konsyliarzowi Kołeskiemu *Preżeńcowowi*, rozkazano być Wice-Gubernatorem Mińskim.

Do patryotycznego S. Peterzburskiego zgromadzenia Dam wniesione zostały w celu wspomżenia zniszczonych przez naziad Francuzów, następne ofiary od dnia 1go Stycznia do 1go Lutego terażniejszego roku.

Od Najjaśniejszey Imperatorowej Maryi Teodorowny, 3000 rubli, od Ich Imperatorskich Wysokości Wiekich Xiążąt Mikołaja Pawłowicza i Michała Pawłowicza, i Wielkiej Xiężniczki Anny Pawłowny po 1000 rubli: od K. P. Chanikowey, A. J. Rostowcowey, P. J. Chlaponiney, A. N. Chitrowo, M. T. Porter, M. M. Michajłowey, A. E. Baronowey At, K. W. Nowosilcowey, U. T. Zinowiewy, Xiężney K. J. Mewczerskiej, Hrabiny N. A. Zubowey, Xiężney A. G. Biełosielskiej E. M. Oleniney, Hrabiny B. S. Wasilewey, Hrabiny M. A. Orłowey-Denisowey, Xiężny K. A. Dolhorukowey, N. T. Pleszczeiewey, M. T. Dahanurowey, Hrabiny A. J. Orłowey, P. M. Tolstowey, Pani Wodowozowey, Pani Kremmer, Hrabiny P. A. Zubowey po 200 rubli; od A. G. Laval, 1000 rubli, od K. P. Demidowey 250 subli; od Hr. Ożarowskiej 100 rub. od Hrabiego G. W. Orłowa 500 rubli, R. A. K. 50 rub. od Majora Firstenay 420 rub. z Gubernii przez tamtejszych Cywilnych Gubernatorów, z Jekatarynosławskiej 139, Penzeńskiej 99, Kostromskiej 95 rub. od Rotmistrzowey Nothelferowey 50 rub. od Kanonika Abbego Nikoli 666 rub. 66 $\frac{2}{3}$ kop. od 3 osob niewiadomych 550 rub. Podatek z gry Bostona od różnych osób przysłany przez wydawcę *Syna Ojczyzny* 100 rub, 20 kop. (z *Pocz. Półn.*)

Dalszy ciąg listy nadgrodzonych za okazanie szczególnego męstwa w bitwach pod Lipskiem, dnia 4, 6, i 7go Października 1813go roku.

Kirysyerskich półków; Pskowskiego Porucznicy, Kniźnikow 2. Holstey, Gluchowskiego, Major Mirowicz, Astrachańskiego, Kornet Jarosławcow; L. G. Artylleryjskiej brygady bateryyney roty N. 1. Kapitan Bazylewicz, lekkiej roty N. 2. Porucznik Bularin, 7 brygady lekkiej roty N. 13 Podporucznik Dubowik, 3 rezerwy brygady konney roty N. 10 Podpułkownik Suchowokobylin, 1 rezerwy bryg. Praporszczyk Wolchowski, 1 zapasney artylleryi bryg. Praporszczyk Naryszkin, 1 artyll. bryg. Praporszczyk Baron Stroganów, 14 artyll. bryg. Praporszczyk Reyc; Inżynierskiego korpusu Sztabs Kapitan, Baron Szamburg, Olengren, Swity Jego Imperatorskiej Mości Kwater. części Podpułkownik Aster, służący w Kwater. części 5. Jeger. pułku Kapitan Kn. Czerniewicz, Adjutant Jenerała od kawaleryi Hr. Wittgensteina L. G. Litewskiego p. Podporucznik Pestel, Szumskiego huzar. pułku Sztabs Rotmistrz Emme, Litew. Ułańskiego pułku Podporucznik Zass; zostający w kawaleryi, Major Hr. Keizerling, Porucznik Dmitriew; Jenerał Gewaldiger; Tobol: piechotnego pułku, Pułkownik Baron Rozen; 7. rezerwy artylleryi brygady Kapitan Pozdiew, Saperskiego pułku Sztabs Kapitan Baron Zalc, Porucznicy, Neikirch, Mandel, Orderem S. Włodzimierza 4. stopnia ze wstęgą. Tawryckiego Grenadyerskiego pułku Auditor 8. klasy Aleksiejew, Brygadny Adjutant Sztabs Kapitan Miakuchin, tegoż Orderu 4. stopnia bez wstęgi. (z *Pocz. Półn.*)

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE

Frankfort dnia 3go Marca n. s.

Otrzymaliśmy tu następne od woyska wiadomości. Po utarczkach, które dnia 11go, 13go, i 14go Lutego, część Armii Feldmarszałka *Blüchera* (korpus Jenerała Kleista i jedna dywizya korpusu Langerona) na równinach między *Marną* i *Sekwaną* tak chwalebnie stoczyła z największą częścią sił Napoleona, wzmocnił on woysko swoje korpusami stojącymi pod Paryżem, tak, że licząc 30,000 ludzi przybyłych z Hiszpanii, na których miéysce nowozaciężnych tam posłano, tudzież szczątki regimentów z przeszłej kampanii, a nakoniec popisowych i gwardye narodowe, woysko Francuzkie około 100,000 ludzi wynosić mogło. Z tą siłą Napoleon uderzył pod *Montereau* dnia 18go Lutego na korpus Królewicza Wirtemberskiego, który odparłszy trzykrotne ataki Francuzów, i zdobywszy na nich 3 działa, aż za nadejściem nocy przeszedł na lewy brzeg *Sekwany*, podług danych sobie rozkazów. — Feldmar. Xiążę *Schwarzenberg*, rozkazał zatem armii swojej przeyść na lewy brzeg *Sekwany* pod miastem *Troyes*. Dnia 21go Lutego, Wódz ten czynił wielkie rozpoznawanie, przy którym zachodziły pojedyncze walki kawaleryi, a ich skutek okazał znowu niezmierną przewagę naszej jazdy nad jazdą nieprzyjacielską. W tém rozpoznawaniu, ponieważ okolica miasta *Troyes* uznana była za mniej korzystną do stoczenia bitwy, obie zatem armie, to iest armia Xięcia *Schwarzenberga*, i Feldmarszałka *Blüchera* rozdzieliły się z sobą. Miasto *Troyes* dnia 24go Lutego, za poprzednią umową przez woyska nasza opuszczoném zostało: główna armia udała się drogą ku *Vandoeuvres*, a Feldmar. *Blücher* przez *Arcis* ku *Sezanne*. Tym sposobem rozdzielone woyska popierały działania swoje; kiedy armia Xcia *Schwarzenberga*, ściągając do siebie rezerwy, których czoła już były pominęły *Vesoul*, i starała się zwrócić na siebie całą uwagę nieprzyjaciela, armia Szlaska pośpieszyła do *Marny*, gdzie połączona z korpusami Jen. *Winzingerode*, *Bülowa* i *Strogonowa*, które już były przyszły do *Soissons*, *Rheims*, i *Chalons*, złożyła potęgę od 130,000 ludzi, pod najwyższą wodzą Feldmar. *Blüchera*, przeznaczoną działać z boku i w tyle nieprzyjaciela. — Dnia 23go główna kwatera Xięcia *Schwarzenberga*, przeszła z *Troyes* do *Lusigny*, 24go do *Baru* nad *Aube*, a 25go do *Colombe* — Podług doniesień dnia 26go, armia Francuzka, która z wielką ostrożnością za nami postępowała, zatrwożona flankowemi obrótami armii *Blüchera*, i poczuwszy mieć w podeyrzeniu ten odwrót głównej armii, wstrzymała swoje poruszenia: i dla tego kwatera Xięcia *Schwarzenberga*, która dnia 26go miała przeyść do *Chaumont*, pozostała w *Colombe* — Oprócz mniej znaczących utarczek przednich straży, żadne inne wypadki wojenne wśród tych obrotów nie zaszły.

Z *Bazylei* pod dniem 28mym Lutego odbieramy, co następuje: „Napoleon, który z główném wojskiem z wielką ostrożnością za armią Xięcia *Schwarzenberga* postępował, nie tylko wstrzymał swoje dalsze posuwanie się, ale nawet inż bez wątpienia dotąd rozpoczął swój odwrót. Przyczyną tego są szybkie poruszenia, na przód, przez które armia *Blüchera* zagroziła jego skrzydłu, poruszenia: przez które też armia Szlaska, zyskawszy trzy marsze przed armią Francuzką, uskuteczniła swoje połączenie z korpusami Jenerałów *Winzingerode*, *Bülowa* i *Strogonowa*. Wszystko zapowiada nayszybszy i naysmyślniejszy skutek tych, tak dobrze wyrachowanych, wojennych i politycznych kombinacji. (z *Gaz. Berl.*)

Colombe dnia 28go Lutego n. 3.

Korpusy nieprzyjacielskie pod Marszałkami *Viktorem*, *Oudinotem* i *Makdonaldem*, tudzież dywizye jazdy pod Jenerałami *Milhaud* i *Nansouty*, postępowały za główną Armią Sprzymierzoną od miasta *Troyes* do *Baru* nad *Aube* i do *Baru* nad *Sekwaną*. Wczoray nieprzyjaciel wyruszył z *Baru* nad *Aube*, i osadził wzgórki *Arsonval*, i laszek *Levigny*. Dalem rozkaz 5temu i 6mu korpusom armii uderzyć na nieprzyjaciela. Francuzi usiłowali z początku opanować wzgórki *Avernonfald*, a za pomocą okrywającego ich lasku znaczną masą kawalerii uderzyli na nasze prawe skrzydło: lecz w tymże czasie kiedy Infanterya Hrabiego *Wittgensteina*, łączyla się z odwodem Xcia *Gorcza-kowa*, Jenerał *Pahlen* wsparty przez Xcia *Eugeniusza Wirtembergskiego*, przez wzgórki *Levillier* i *Trannes* uderzył z tyłu na nieprzyjaciela. — Tym czasem wspomniona Infanterya połączylszy się z odwodem, uderzyła natarczywie bagnetem na Francuzów osadzających wzgórki, i zadawszy im niezmierną stratę, wyparła z tej korzystnej pozycji. Nieprzyjaciel żywem natarciem swojej kawalerii, które trzykrotnie powtarzał, chciał jeszcze uchodzącą już swą piechotę od tak wielkiej klęski ratować, ale dzielny ogień Rosyjskiej artylleryi, która wśród wrzawy naygorętszej walki z zimną krwią, i niezachwianą walecznością piorunowała skupione masy Francuzów, rozniósł zamieszanie, popłoch i nieład w ich szeregach.

Nieprzyjaciel starał się jeszcze utrzymać na ostatnich wzgórkach około *Baru* nad *Aube*. Dobrze urządzony i natarczywy atak z boku, wykonany przez Jenerała *Volkmana*, i podobnyż przez Pułkownika *Bawarskiego Hertlinga*, wsparty kawalerją Feldmarszałka *Leyt. Spleny*, wydarły mu te ostatnie punkta stanowisk, tak, że nasze kolumny ścigały odtąd nieprzerwanie jego niekaiące oddziały. Ostatni opór Francuzów w wąwozach miasta *Baru* nad *Aube* skończył się równie z ich szkodą, albowiem Jenerał *Hr. Wrede*, niezważając na baterie ciężkiej artylleryi na wzgórkach zatoczone, szturmem zdobył to miasto, a przez to zwycięztwo nasze zupełnem uczynił. Korzyści tego pomyślnego wypadku bitwy nie są jeszcze zupełnie wiadome, albowiem kolumny naszej kawalerii przedłużają jeszcze pogoń swoją za uchodzącym nieprzyjacielem. Oczekuję co moment dalszych doniesień o szczegółach naszych zdobyczy.

(Podpis) Xże *Schwarzenberg*.

Chaumont w Szampanii 2go Marca n. s.

Piechota nasza (czytamy w ogłoszonym później doniesieniu o bitwie w poprzednim artykule opisaney) wpadłszy do miasta *Baru* nad *Aube*, pokonała wszelkie przeszkody, iakimi nieprzyjaciel, przez zatarrassowanie ulic i strzelanie z domów, wstrzymać ją usiłował. Wszystko uległo iey męstwu. Nieprzyjaciel wyparty z miasta uszedł do *Vandoeuvres* częścią przez *Spoys*, a częścią drogą z *Dienville*. Jazda nasza go ściga — Liczba jeńców wynosiła już 600 ludzi, między którymi wielu Oficerów.

Goniec przybył tu od Feldmarszałka *Blüchera* donosi, że armia Szląska dnia 24go Lutego pod *Beaudemont* przeprawiła się znowu za *Aube*, i pobiwszy korpus Marszałka *Marmonta*, ścigała go tegoż dnia od *Sezanne* do *La ferté-Gaucher*. Dnia 27go Lutego Feldmarszałek *Blücher* z armią swoją wszedł do *La ferté-sous-Jouarre*, gdzie połączył się z częścią Armii północnej, tak, że obiedwie armie wynoszą teraz więcej iak 200,000 ludzi. (z *Gaz. Berlin.*)

Studgard dnia 5go Marca n. 3.

J. K. Mość przez gońca wyprawionego z głównej kwatery dnia 1go Marca bardzo pomyślną i wesołą odebrał nowinę. W bitwie dnia 27go Lutego nieprzyjaciel pomimo nayzaciętszego oporu został zupełnie pokonany, i do nieczki przywiedziony. — Jenerał *Pahlen*, zdobywszy miasto *Vandoeuvres*, zabrał 800 jeńców. — Królewicz *Wirtembergski* dnia 28go wyruszył ze swoim korpusem w kierunku *Baru* nad *Sekwaną*, napadł na nieprzyjaciela w *Champignol*, ale ten, nie czyniąc oporu, ustępował ze swoich stanowisk. — Feldmarszałek *Blücher*, połączylszy się z korpusami *Langerona*, *Vinzingerode*, *Bülowa*, *Woröncowa*, i z korpusem *Saskim* dnia 28go wszedł do miasta *Meaux*. (z *Gaz. Berlin.*)

Berlin dnia 12go Marca n. s.

Z Listów prywatnych odebranych z *Chaumont* pod dniem 4. Marca, mamy wiadomość, że wszystkie armie Sprzymierzone posuwają się na przód. Ponieważ między *Troyes* i *Chaumont* okolica przez ustawiczne utarczki, i kilka tygodniowy pobyt licznych armii, bardzo wycieńczoną została, przeto woyska odebrały rozkaz, aby się żywnością na dni 8 opatrzyły. Główna kwatera Feldmarszałka *Blüchera* ieszcze dnia 3go Marca n. s. znajdowała się w *Meaux* o 4. mile od *Paryża*. (z *Gaz. Berlin.*)

W Listach prywatnych odebranych z *Berlina* pod dniem 12tym Marca czytamy, że dnia 3go Marca pod *Lusigne* zaszła utarczka, i że tegoż dnia miasto *Troyes* przez Hrabiego *Wittgensteina* szturmem zdobyte, gdzie zabrano nieprzyjacielowi 2,000 ludzi w niewolę i 10 dział. Królewicz *Wirtembergski* poszedł do *Baru* nad *Sekwaną*, gdzie ekwipaże samego *Napoleona* dostały się w moc jego. — Tegoż dnia odebrano w *Berlinie* wiadomość pewną, od Xcia *Repnina* z *Drezna*, która donosi, że goniec przybył do *Drezna* przywiózł nowinę o zwycięztwie dnia 27go Lutego przez Feldmarszałka *Blüchera* odniesionem nad korpusem *Marmonta*, gdzie *Napoleon* znajdował się osobiście. — 10,000 jeńców i 64. dział były trofea nasze w tym dniu otrzymane. Wiadomość ta ogłoszona była w *Dreznie* przez doniesienia drukowane i poprzybiiane na rogach ulic. Do *Berlina* także przysłano kilka exemplarzy tych doniesień. — Nowina ta jest potwierdzona Artykułem z *Lipska* pod dniem 10tym Marca, w którym o tém wielkim zwycięztwie *Blüchera* nad woyskiem *Napoleona* donoszą.

z *Saksonii* dnia 7go Marca n. s.

Przystawianie ludzi i uprząży dla oczyszczenia placów boiu pod *Lipskiem*, wstrzymane bydz musiało z powodu głębokich śniegów; iednakże dotąd na polach wsi *Holzhausen* leży ieszcze 700 zabitych koni i wiele ciał ludzkich.

Cała milicya narodowa *Saska* 20,000 ludzi wynosząca i korpus narodowych ochotników są już zupełnie organizowane.

Przechody odwodów armii *Rosyjskiej* i woysk *Pruskich* ze *Szląska* przez *Saxonię* ciągle trwają.

Dnia 2go Marca wyszły z *Lipska* dwa Szwadrony milicyi *Saskiej*, które składają dywizyą dragonów korpusu ochotników. Jeden Sztandar był darem *Dam Furyngskich*, a drugi zaś niższej *Luzacyi*.

(z *Gaz. Berlin.*)

Kasel dnia 4go Marca n. s.

W czoray 3ci korpus woysk *Heskich* wynoszący 9,000 piechoty i kawalerii wyruszył stąd w pole. W tém woysku znajduje się regiment huzarów z iedną baterją od 8 sztuk dział, pod bezpośredniem dowództwem Xcia *Następcy Elektorskiego*. W marszu do *Koblentz* korpus ten wzmocniony będzie siedmią batalionami piechoty, i uformowaną w *Hanau* kompanią strzelców konnych. Cały ten korpus dnia 2go uroczystie wykonał przysięgę, i otrzymał chorągwie, między którymi Sztandar dany regimentowi dragonów gwardyi był ręką samej *Xieżney Elektorowej* haftowany.

Dziś weszli do naszego miasta strzelcy *Pruscy* konni i piesi z okręgu *Eiksfelskiego* i *Magdeburgskiego*; piękni i wyćwiczeni ludzie. — Cały korpus Jenerała *Tauenzienna* ma wkrótce tędy przechodzić.

(z *G. Berlin.*)

Carlsruhe dnia 2go Marca.

Dziś nasz Wielki *Xiąże* z licznym orszakiem opuścił tę rezydencyą udając się do głównej kwatery *Monarchow Sprzymierzonych*. Kontyngens nasz działający teraz w polu wynosi 18,000 ludzi, a jego rezerwa 7000. Nakazany w całym kraju *Landsturm*, do dnia 15go b. m. zupełnie rozrządzalnym bydz musi. Składa się on z 92 batalionów, które razem wynoszą 100,000 ludzi. Tym sposobem Wielkie *Xięstwo* *Badeńskie* w przeciągu kilku miesięcy dla poparcia sprawy powszechnej wystawiło 125,000 zbrojnych, siła, która w stosunku do ludności kraju jest dowodem wielkiego natężenia. (z *G. Berl.*)

Ze *Szwajcaryi* dnia 2go Marca n. s.

Posiedzenia deptowanych zgromadzonych w *Zurychu* odłożone zostały do dnia 7go b. m. Prezydent

tego zgromadzenia komunikował Stanom notę Pełnomocników Dworów Sprzymierzonych, dnia 14go Lutego, w której też Dwory oświadczają ukontentowanie swoje z ducha, jakim są ożywieni Deputowani 19tu Kantonów, i z patriotyzmu znaczney wielkości Szwajcarskiego narodu. Przekonani jesteśmy, mówi też nota, iż trzy pozostałe Kantony nie omieszkają przystąpić wkrótce do sprawy oyczyny. Życzymy, aby cała Szwajcarya, stosownie do celów Wysokich Mocarstw Sprzymierzonych, które za całą swoją nadgródę, poczytają jedność, wolność i szczęście tej ziemi; aby cała Szwajcarya, korzystając z okoliczności, mogła sobie utworzyć konstytucyą zgodną z jej prawdziwymi potrzebami, i aby przez fałszywe rachunki interessów osobistych, nie stawiała się odtąd w opłakaney konieczności żądania i przyjęcia obcey medycyny.

z Niderlandów dnia 1go Marca n. s.

Trzy tysiące Francuzów zabranych w niewolę wojenną przez Jenerała Czerniszewa w Soissons, między którymi znajduje się Jenerał dywizyi Longchamps, dnia 27go Lutego przyprowadzeni zostali do *Bruxelii*, gdzie jeszcze tego dnia Xiążę Sasko-Weimarski był obecny.

J. K. W. Xiążę Następca Szwedzki dnia 28go Lutego wieczorem o godzinie 8mej konno przybył do *Leodium*. Przy wojskach Saskich i Szwedzkich, które pod *Kolonią* za *Ren* przeszły, znajduje się Xiążę dziedziczny *Meklemburg-Schwerin*, Jenerał *Thielemann*, Jenerałowie *Cederstrom* i *Lagerbring*. (z *G. Berl.*)

Dusseldorf dnia 25go Lutego n. s.

Dnia 20go załoga twierdzy *Wesel* uczyniła wycieczkę do *Krudenburga* dla opanowania znajdujących się tam składów solnych; lecz mieszkańcy nie mogąc ich uratować, rzucili je w nurty płynącej tamtędy rzeki *Lippy*. Załoga *Weselska* cierpi niedostatek soli i drzewa. Mieszkańcy musieli oddać wszystkie swoje zapasy, i teraz równie jak żołnierze odbierają porcy z magazynów. Niektórzy z mieszkańców zmówili się byli do otworzenia wojskom Sprzymierzonym jednej z bram twierdzy, ale zmowa odkryta i zamiar nie mógł przyjść do skutku: Mer miasta z tego powodu miał zostać rozstrzelany. Korpus oblegający tę twierdzę otrzymał już ciężką artylleryą, i jedną baterią rac Kongrewskich. (z *Gaz. Berl.*)

Kopenhaga dnia 27go Lutego n. s.

Tutejsza rządowa Gazeta zawiera co następuje:

„Przeszkody, które w tej porze roku zatrudniają zwyczajnie związek Wielkiej Brytanii ze stałym lądem, są przyczyną, iż ratyfikacye traktatu dnia 14 Stycznia w *Kiel* między Danią i Wielką Brytanią zawartego, nie są dotąd wymienione. Warunki tego traktatu, ile dotąd są wiadome, są następne: zdobycze, któreby od czasu podpisania traktatu przez którąkolwiek stronę zrobione były miały być zwrócone. — Jak tylko ratyfikacye wymienione będą obie strony wydadzą sobie wszystkich jeńców wojennych. — *Anholt* w przeciągu 1go miesiąca po ratyfikacji zwrócony będzie Duńczykom. — Korpus 10,000 Duńczyków, który się do armii Północnych Niemiec pod bezpośredniem dowództwem Xięcia Następcy Szwedzkiego przyłącza, będzie na tejże stopie i tak traktowany, jak wojska Szwedzkie część tej armii składające. Rząd Angielski obowiązanie się na utrzymanie tego korpusu wypłacić Królowi Duńskiemu 400,000 funtów szterlingów rocznie, wypłacając co miesiąc część tej summy, i rachując od dnia, w którym korpus Duński przejdzie pod komendą Xięcia Szwedzkiego. — Król Duński, ile od niego zależeć będzie, odpowiadając życzeniom Króla i narodu Wielkiej Brytanii, przyłożyć się ma do zniszczenia handlu niewolników; i na ten koniec poddanym swoim zabroni prowadzić, albo mieć uczesnictwo w takim handlu. — Król Wielkiej Brytanii przyrzeka swoje wstawienie się u Mocarstw Sprzymierzonych, aby *Dania* przy powszechnym pokoju otrzymała stosowne wynagrodzenie za *Norwegię*. (z *Gaz. Berl.*)

Vittoria dnia 15go Stycznia n. s.

W dzisiejszej naszej gazecie ogłoszony jest na nowo wyrok Stanów *Cortes*, jeszcze dnia 1go Stycznia 1811go wydany, podług którego wszystkie umowy i traktaty, któreby Król będąc w niewoli zawierał, są za nieważne i żadne ogłoszone. *Bonaparte*, mówi dalej też *Gazeta*, szuka wszelkich sposobów do

odłączenia nas od naszych Sprzymierzeńców, aby swemi wojskami wszystkimi mógł przeciwko nim działać. Łatwo on może oszukać naszego dobrego Króla *Ferdynanda*, nie mającego doświadczenia w podobnych robotach, i pozbawionego Radcy, w którymby mógł położyć zaufanie. Miei się więc na ostróżności, narodzi Hiszpanów! mówi dalej też pismo, i dobrze rozważaj, co znaczy to niespodziane i pełne tajemnic przybycie Xięcia *san Carlos*.

Vittoria dnia 25go Stycznia n. s.

Lord Wellington uwiadomił Jenerała 4go korpusu Hiszpańskiej armii, że nasz prawy Monarcha *Ferdynand VII* sprowadzony został do *Paryża*.

Część 4go korpusu Hiszpańskiej armii poszła do *Katalonii*, ale druga dywizya udała się do *Francyi* dla złączenia się z *Lordem Wellingtonem*. — Donoszą z *Madrytu*, że w tym mieście krążyły pisma żądające przywrócenia Inkwizycji. — Xiążę *Berry* z wyspy *Jersey* popłynął do portu *Passage*, w celu udania się do *Lorda Wellingtona*. Xiążę ten urodził się w Południowej *Francyi*. (z *Gaz. Berl.*)

z Florencyi dnia 8go Lutego n. s.

Jenerał Porucznik *Lecchi* Adjutant Króla *Jmci* Neapolitańskiego, wszedłszy z wojskiem do naszego miasta, wydał na dniu 6tym b. m. następną odezwę:

„Wojsko Neapolitańskie zajmując kraj wasz, *Toskańcy*, nie ma innego celu, iak tylko przywrócenie niepodległości, i szczęścia waszego. Pragniecie Włoskiego Rządu, którego systemat był stosowny do waszej ziemi, waszego klimatu, waszych obyczajów i nawyków: wasze życzenia będą spełnione. Narzekacie na dowolność w podatkach, i że obracane są na zupełnie obcą wam sprawę: będziecie płacić umiarkowane podatki, które na własne wasze potrzeby będą obracane. Utyskiwacie że waszych synów musicie na nieustanne i odległe posyłać wojny, ażebyście ich nigdy nieuyrzeli: wkrótce uyrzycie ich z powrotem, i cieszyć się będziecie pokojem, za który wszystkie Europejskie Mocarstwa zaręczają.

„Każda inna naczelna władza, oprócz tej, którą obiliśmy teraz w imieniu naszego Króla, ustaie od obecnej chwili; od obecnej chwili, muszą ustać wszystkie namiętności, stronnictwa, i t. d.

Odezwa ta ogłoszoną została przy powszechney radości; nazajutrz zaś Prokurator Jeneralny przy sądzie Kassacyynym w *Neapolu*, *Baron Poerio*, i Komisarz w Departamentach Włoch południowych, ogłosił następującą do mieszkańców onychże.

„Traktat pokoju zawarty z *N. Cesarzem Austrii* i Sprzymierzonymi Władzami, wprowadza *N. Króla Neapolitańskiego* w tymczasowe posiadanie Państwa Rzymskiego, *Toskanii*, i południowych Departamentów Królestwa Włoskiego. Rozeym z *Anglią*, po którym rychły nastąpi pokoy, podwyższa to szczęście wolnością morza i zakwitnieniem handlu. Ludy tej piękney Włoch części, potrafią ocenić korzyści i widoki, iakie im ta wielka zmiana przynosi. Będą pamiętać na swe powinności. *N. Król* z swej strony dopełni najściślej obowiązków przyiętych na siebie. Swej sławie winien on iest najtroskliwsze zabezpieczenie krajów zajętych przez niego. Wojsko jego zgromadzone nad *Padem*, oddala od was okropności wojny. Sprawiedliwość jego wymaga, aby ręczył za pomyślność waszą. Już ustanowiona iest naczelna Rada Administracyyna w *Rzymie*, która nad wydziałami cywilnym, skarbowym i sprawiedliwości czuwać będzie. Monarcha mój winien iest sercu swojemu szczęście wasze; śpieszą już jego pełnomocnicy dla zawiadomienia się o waszych potrzebach, aby korzystne zmiany przekładać mogli. Tém ia u was zaszczycony iestem zleceniem, i ogłaszam wam:

Iż Król Jegomość swoim honorem i uczciwością zaręcza sługom wyznania: publiczne ustanowienia, bezpieczeństwa osób i prywatnego majątku;

Ogłasza i bierze w opiekę wolność morskiego i lądowego handlu, ze wszystkimi przyjacielskimi i neutralnemi narodami;

Nakoniec: że żaden nowy podatek nie będzie na kraj wasz nałożony, a nawet podatki dotąd za ciemiężące i szkodliwe uznane, uchylić iest wolą *N. Pana*.

Ludy południowych Departamentów Królestwa Włoskiego! Oddaycie się uczuciu wdzięczności; uczucie to nie wskazuje wam się za powinność, lecz wzbu-

dają ie dobrodziejstwa N. Pana. To uczucie da wam przewidzieć wasze przeznaczenie, i zapali was do czynów, godnych imienia Włoskiego.

Wasza polityczna niepodległość — owa pierwsza ludów potrzeba, zależy będzie od waszego postępowania. Doydziecie iey nieuchybnie, skoro waszą gorliwością i waszemi siłami, popierać będziecie zamiary J. K. Mości i Sprzymierzonych Mocarstw. Mądrość, która kieruje ich radami, usprawiedliwi wasze zaufanie, i zaręczy wasze szczęście.

Dan w Ankonie dnia 31go Stycznia 1814.

(Podpisano) Józef Poerio.

Washington dnia 18go Stycznia n. s.

Pełnomocny Poseł Stanów zjednoczonych Północney Ameryki przy Dworze Szwedzkim P. Russel i PP. Clay, Bayard i Adams zostali mianowani od Prezydenta Madisona do traktowania o pokoy w Gottenburgu z Pełnomocnikiem Wielkiej Brytanii. Senat, czyli Izba Wyższa Kongressu Amerykańskiego, potwierdził to mianowanie. Dnia 12go w Izbie reprezentantów, po żywych sporach, postanowiono, iż dla ułatwienia zaciągu do woyska podwyższona będzie kwota dająca się na rękę nowo zaciężnym.

(z Gaz. Berlin.)

WIADOMOSCI ROZMAITE.

— Jeszcze dnia 10go Lutego otworzone zostały przykopy przed twierdzą Palma-Nuova.

— Grzegorz Czerny, dawny dowódca i naczelnik Serwianów d. 7 Lutego przybył do Gracu.

— We Florencyi i w całej Toskanii pragną niecierpliwie oglądać jak nayprędzey W. Xiążęcia Ferdynanda z Wirzburga.

— Podług kapitulacyi twierdza Kistryn miała być w dniu 20 Marca n. s. woyskom Pruskim oddana.

— Xiążę panujący połączonych Niderlandów ustawa swoją jeszcze d. 12go Grudnia ogłosił, iż wszyscy cudzoziemcy ze służby publiczney oddaleni być muszą; znajdujący się między niemi Francuzi, aż do ich wymiany, albo inney jakiej w tym względzie umowy, w kraju pod dozorem zostaną.

— Donoszą z Berlina pod d. 12 Marca n. s., że tam przybyły dwa półki Rossyjskiej piechoty i jeden półk strzelców pod Jenerałem Czyskinem.

— W bitwie, którą dnia 14go Lutego pod wsią Fromentieres stoczył Feldm. Blücher, nie mając tylko korpus Kleiśta i dywizyą Jen. Kapcewicza, ze czterokroc przewyższającą siłą Francuzów, woyska Sprzymierzone dokazywały niesłychanych cudów męstwa. Nieprzyjaciół poniosł niezmierną stratę, a Feldm. Blücher, otworzywszy sobie drogę przez skupione jego hufce, stanął w pozycyi Bergeres, i ułatwił sobie drogę do połączenia się z korpusami Sakena, Yorcka i innemi. To połączenie tak prędko skutecznione zostało, że d. 19go już armia Blüchera wyruszyła na przód, do Arcis nad Aube i do Mery.

— Donoszą z głównej kwatery, że, ponieważ przystąpienie Króla Neapolitańskiego do strony sprzymierzonych urzędowie stwierdzone zostało, i ponieważ ten Król już zaczętnie przeciw Francyi działać rozpoczął, przeto Jeńcy wojeńni Neapolitańscy wszyscy do domów swoich odesłani być mają.

— Od dnia 24go Lutego woysko Neapolitańskie skoncentrowane pod Bolonią wyruszyło ku brzegom Padu. Dnia 13go poddała się Neapolitańczykom Cyta della Ankońska. Załoga składa broń, i pod warunkiem niesłużenia przeciwko Sprzymierzonym przez rok ieden, przez Alexandryą odprowadzona będzie do Francyi.

— Jenerał Francuzki Maison z oddziałem swoim woyska regularnego opuścił twierdzę Lille, zostawiając iey obronę gwardyi narodowej.

— Dnia 1go Lutego Lord Bentinck przybył z Sy-cyli do Neapolu, gdzie z wielkimi honorami był przyjęty.

— Część korpusu posiłkowego Duńskiego przeciwko Francyi, już w dniu 1m Marca przebyła Elbę.

— W Dijonie i w Vesoul, wystawione będą znaczne odwodowe armie Sprzymierzone: do pierwszego z tych miast przybył Xiążę Filip Hessen-Homburg, wódz iednego korpusu armii Niemieckiej. Woyska Wirburskie, składające część tego korpusu przybyły dnia 5go do Lörrach, a 4go udały się na dalsze przeznaczenie. (z Gaz. Berlin.)

— Donieśliśmy w poprzednich Nrach tej Gazety o mowach PP. Lainé i Raynouard w Ciele Prawodawczém: stosownie do tych mów był ułożony adres, który Ciało Prawodawcze rozkazało drukować, i podało Napoleonowi — Kładziemy teraz odpowiedź Napoleona daną Deputowanym Ciała Prawodawczego:

„ Zakazałem drukować wasz adress; iest on pobudzający do buntu. — Jedenaście dwunastych części Ciała Prawodawczego, składają się z dobrych obywateli; znam ich i mam dla nich szacunek. Dwunasta część zawiera w sobie buntowników, lub złych obywateli, a Kommissya wasza znajdzie się w ich liczbie!!! Lainé iest zdrayca, który za ułatwieniem Deseza (*) utrzymuje korespondencyą z Xięciem Regentem; wiem o tem, mam tego dowody; inni czterech są Wichrzycielami. — Ta część dwunasta składa się z ludzi, którzy chcą bezrzędu, i są Zyrondyści!! Gdzież to podobne postępowanie zaprowadziło Vergniauda, i innych naczelników? Pod Gilotynę. Nie w chwili, kiedy trzeba nieprzyjaciela od naszych odpędzić granic, wypada żądać odmiany w konstytucyi. Należy naśladować przykład Alzacyi, Franszkomtu i Wogezow. Mieszkańcy udają się do mnie dla otrzymania broni, i abym wysłał do nich podiazników; w samej rzeczy wyprawiłem tam Adjutantów!! Wy nie iesteście reprezentantami Narodu, lecz deputowanymi departamentów. (Gdy Napoleonowi potrzeba było włożyć na głowę Koronę, w tedy on innym mówił językiem, i Ciało Prawodawcze wystawiało, iako organ Francuzkiego Narodu) Zgromadziłem was dla otrzymania od was pociechy. Nie aby mi miało brakować odwagi, lecz że się spodziewałem, iż ią Ciało Prawodawcze pomnoży. Lecz zamiast tego zawiodł mnie. Zamiast dobrego, czego się po niem spodziewałem, przyniosło szkodę; małą iednakże szkodę, gdyż wielkiej sprawić nie mogło. — W waszym adressie usiłujecie oddzielić Władzę od narodu; ia sam iestem istotnym reprezentantem ludu; któżby z was zdołał ten ciężar przyjąć na siebie? Tron — iest drewno obciążone aksamitem!! Ja — ia sam iestem prawdziwym reprezentantem ludu. Gdybym chciał podług was postępować, ustąpiłbym nieprzyjacielowi więcej, a niżeli on sam żąda. Za trzy miesiące będziecie mieli pokój, albo ia zginę. Lecz teraz trzeba pokazać zapał; pójde przeciw nieprzyjaciółom i porażę ich — Chwila, w której bombardują Huningę i szturmują do Befortu nie iest właściwą do uzalenia się nad zarządzaniem Państwa, i nadużyciem naywyższej Władzy. — Ciało Prawodawcze składa tylko część Stanu, i nie może się nawet równać z Senatem i Radą Stanu. Dla tego stoję na czele narodu, gdyż mi iest dogodną terazniejsza konstytucya. Gdyby Francya miała żądać konstytucyi, któraby dla mnie nie była dogodną, w ten czas bym powiedział: szukajcie sobie innego Monarchy. — Nieprzyjacieli daleko bardziej przeciw mnie, a niżeli przeciw Francyi są rozjątrzeni; ale czyliż dla tego mam pozwolić na rozerwanie Państwa? Czyliż nie poświęcam moiej dumy i moich pretensyi, dla osiągnięcia pokoiu. Tak iest, czynię pretensye, gdyż posiadam odwagę, i iestem dumny, gdyż wielkie rzeczy zdziałalem dla Francyi!! Wasz adress nie godzien iest mnie i Ciała Prawodawczego, i każę go kiedyś wydrukować dla tego, abym Ciało Prawodawcze i naród zawstydził. — Powracajcie do waszych siedzib, i pomniycie, że gdybym nawet był niesprawiedliwym, nie przystoi wam czynić mi publicznie wyrzutów. Wreszcie — bardziej mnie Francya, a niżeli ia Francyi — potrzebuje.

(Tę mowę powiedział Napoleon z pamięci do Deputowanych, i iakby w rozmowie; ci zaś powróciwszy napisali ią, ile sobie przypomniać mogli)

Skutkiem tych wszystkich wypadków i sporów było rozpuszczenie Ciała Prawodawczego, a dwaj mówcy Lainé i Raynouard, po powrocie do swoich Departamentów, aresztowani zostali. Śmiałość, z jaką oni wykładali swoje myśli, okazuje, iż we Francyi panuje jeszcze duch swobody, którego się Uciemieźiciel lękać powinien. (z Gaz. S. Peterz. Inwalid.)

(*) Pan Deseze był Adwokat przy Parlamencie Paryżkim, mianowany był w roku 1792gim i 3cim, wraz z Pauami Trouchet i Malesherbes, obrońcą Ludwika XVI; on to za tym nieszczęśliwym Królem wygotował obronę, czytał przed zebraną Konwencyą.

Licytacja

3 Kommissya w Gubernij Wileńskiej za Naywyższym Rozkazem na sprzedaż Dóbr Skarbowych ustanowiona, zajmująca się razem konfiskatą Majątków pozostałych po Obywatelach, którzy na skutek Naymilszszego Manifestu 12go Xbra 1812go roku do kraju na wyznaczony termin nie powrócili, ogłasza: iż od Sgo Jerzego to jest: od dnia 23go Aprila do Sgo Michała roku teraz idącego, będą wypuszczane przez publiczną licytacją więcey dającemu Pokoie, Stancye, i Szynki ze Sklepami, Stajniami i wozowniami: znajdujące się w Domach w mieście Wilnie na Skarb zajętych, a mianowicie: w Domie Kardynalia: 1mo Siedm Pokoiów na górze od Ulicy Sg. Jana z Kuchnią, Stancją dla ludzi, Piwnicą, Stajnią i Wozownią. 2do: Trzy Pokoie na górze z Kuchnią i Piwnicą. 3tio: Dwa Pokoie z Kuchnią na górze od Ulicy Zamkowej. 4to: Na dole od Ulicy Zamkowej dwie Stancye, Kuchenka i Sklep, tudzież dwa Sklepy i dwie Stancye, Kuchnia i dwie Piwnice. 5to: Takoz od Ulicy na dole trzy Pokoie, Sionki i kuchenka. 6to: Jeden Pokoik na dole i kuchenka. 7mo: Trzy Pokoie na dole z Kuchnią i dwie Piwnice. 8vo: Jedna Stancya z Kuchnią i Piwnicą. — W Domie zowiącym się Porochitański. 1mo: Dwa Szynki i Piwnica. 2do: Dwa Szynki i Piwnica. 3tio: Dwie Stancye i Piwnica. 4to: Jedna Stancya czyli Szynk. 5to: Trzy Stancye i dwie Piwnice. 6to: Jedna Stancya. 7mo: Dwa Pokoie. 8vo: Jeden Pokoy. — W Domie Grafa Paca. 1mo: Cztery Pokoie od Ulicy na trzecim pięttrze z osobną Stancją dla ludzi, Stajnią, Wozownią i Piwnicą. 2do: Na tymże pięttrze od dziedzinca trzy Pokoie i Kuchnia. — W Domie Abramowicza. 1mo: Trzy Stancye na dole i Sklep. 2do: Dwa Pokoie na dole Kuchnia i Piwnica. — Przy tym cały Dóm Piotrowskiego i Wanny; zyczący zatym nająć wyż wspomniane mieszkania, zechcą samy, lub przez się umocowanych stawac do teyże Kommissyi, od bywającej tymczasowię Sessyi swoje w Izbie Skarbowey Wileńskiej dla licytacji na termin następnę: pierwszy 13, drugi 16, trzeci i ostateczny 18 teraz idącego Msc. Marca.

OBWIESZCZENIA SĄDOWE.

2 Sąd Graniczno-Taxatorsko-Exdywizorski w dobrach Kamieniec dziedzictwem do JW. Stanisława Graffa Judyckiego należnych, za Ukazem Minskiego Głównego Sądu 2go Departt: 1813. Ru Xbra 19. datowanego w komplecie zebrany — Po ułatwieniu czynności tymże Ukazem poruczonych, w zamiarze uskutecznienia całkowitego dzieła, a nayprzód na poczętych w dobrach Hłusku z WW. Possesorami uznanych, a dotąd dla zamieszkań kraiowych, i przez woyska Francuzkie przeszkodzonych, toż w Kategorii granicznej z Dobrami Koronnemi Brożą, dla wizyi duktow i reduktow na dzień 15 Aprila 1814 roku nie

odbicie ziedzie zawiadamiając, ażeby WW. Possessorowie folwarków Hłuskich do przerzeczonych aktów ze wszelką gotowością, a w niebawnym czasie przygraniczający od Kamienca, w Kategorii granicznej, niemniej wszyscy JWW. i WW. Kredytorowie i Pretensorowie do Dóbr Kamienca, iako miejsca na oczewiste rozsądzenie zadeterminowanego, z dowodami na takowe dopominki posługującymi stawali, sub amissione rei zastrzega.

Rafał Gordziatkowski Sędzia Ziem. Pttu Ihumeńskiego Prezydujący.

Józef Rudnicki Podsedek z Powiatu Bobruyskiego Exdywizor.

Jerzy z Kalnik Soroka Sędzia Ziemski Oszmiański Exdywizor.

Samuel Kostrowicki Pisarz z Powiatu Mińskiego Exdywizor.

Józef Stenpinski Sędzia Grodzki Oszmiański Exdywizor.

2 Dekretem Remissyynym Sądu Ziemskiego Powiatu Grodzieńskiego, na rozdział majątku zesłego Zyda Abrama Ickowicza Ruskiego przeznaczony w mieście Grodzie Sąd Taxatorsko-Exdywizorski, podaje do wiadomości, iż w takowym Dziele Exdywizyi, ułatwwszy już wszelkie Akcessoryyne czynności, na oczewiste całkowitego Dzieła rozsądzenie, za termin dzień drugi Aprila idącego 1814 Roku przeznaczył — Zapobiegając zaś aby żaden tak z Debitorów, iako też Kredytorów i Pretensorów pomienionego Zyda Abrama Ickowicza, niewiadomością wymawiać się nie mógł. — Przez niniejsze zatym publiczne Ogłoszenie doiednoczasowey na termin powyżey oznaczony rozprawy, wszystkich Kredytorów, Pretensorów i Debitorów tegoż Abrama Ickowicza wzywa, z ostrzeżeniem; iż jeśli w takowym terminie którykolwiek z Kredytorów i Pretensorów, lub też z Debitorów nie stanie, albo umocowanego Plenipotentą nie zesze — Ze więc należność pretensora Ammissyi i u-

padkowi poddaną będzie, a dług na Debitorze wykazemy, do istotney swoiёj rekognicyi wziętym, i po wyexekwowanie na rzecz massy Kredalney, ze wszelakiego dłużnika majątku i nawet samey Osoby przeznaczonym i zadeterminowanym zostanie.

Józef Wilkowiecki Exdywizyi Prezes.

Win. Bieńkowski Exdywiz.

Andrzej Sarosiek Exdywiz.

A W I Z A C Y A

2 Niżey podpisana na skutek Dekretu Sądu Exdywizorskiego w sprawie z Jocherami Kupcami Wileńskimi i Kredytorami, oraz innemi stronami w R. 1809 7bra 20 zapadłego, wcześniej uwiadomiam Kredytorow mających lokacye na kamienicy Po-Jocherowskiej w mieście Wilnie, a mianowicie Kuratorów Bryotego Professora, WW. Sakienow Majorow, JW. Marszałka Pusłowskiego i dalszych, ażeby sami wspólnie lub przez umocowanych prawnie Plenipotentow starali się jak najprędzey zatrudnić urzędzeniem i wypuszczeniem teyże Kamienicy w arędę na rok następny od dnia 23 Aprila roku bieżącego zaczynający się, gdyż niżey podpisana zajmując się dotąd skutkiem Dekretu Exdyw: administracją teyże Kamienicy, pomimo wiele wydatkow na erekcyą wyłożonych, i pomimo znacznie ubylą intratę, przecież Kontrahentow na arędę zgola nie znajduie, i dla różnych okoliczności widzi niepodobieństwo, ażeby się mógł znaleźć Kontrahent taki, coby postąpił za roczną arędę tyle, ileby Lokatoriuszowie na siódmym procent mieć powinni — Przeto JWW. i WW. Kredytorowie sami przez siebie, lub przez Plenipotentow przynajmniej tygodniem przed tym terminem ze mną Administratorką skomunikować się zechcą, inaczej przymuszona będę dla uniknienia własney straty i samychże Konkredytorow, arędować takową kamienicę za cenę jaką tylko Kontrahenci dawać będą — I w tym celu niniejszą awizacyą do Gazet podaje — Datt w Wilnie roku 1814 miesiąca Marca 10 dnia — *Zuzanna Lachowiczowa Sekr. b. L. P.*

Drzewo do przedania.

3 W Rymszanietach nad brzegiem Wilii o mil

10 od Wilna w majątku W. Abramowicza jest 60 kop kłód towarnych i 2 kopy brusow w tym roku wyrobionych z wolney ręki do przedania — Po informacyą udadź się można do xiegarni Uniwersytetu na S. Jańskiey Ulicy.

3 W Wilnie znajduie się do przedania wielka Łodka czyli wodny Statek z płaskim dnem, nowy i dobrze budowany, żdatny do utworzenia na nim Promu, czyli też do transportowania wodą różnych ładunkow — Ktoby chciał takowy nabydź, może zgłosić się w niezwłócnym czasie do Zarządzającego w Wilnie Policją lub prosto do mieyskiej Rady, w której będzie ten Statek sprzedany.

D O A R E N D Y

3 Folwarki Kapitulne *Dzikaniszki, Swiranki i Stołpienięta* w dożywotniej possessyi JW. Siostrzeńciewicz Metropolity Arcybiskupa Mohilewskiego, iako Prałata Dziekana Katedry Wileńskiej zostaiące, wypuszczaią się w arendę od terminu Sgo Jerzego, to iest od dnia 23go Aprila roku idącego 1814. Kto chce wyszczególnioną o tém mieć wiadomość; może iey zasiągnąć w Kancellaryi Biskupa Wileńskiego.

O S T R Z E Z E N I E.

1 W Dodatku Kuryera Lit: w Nrze 19tym pod tytułem: Drzewo do przedania: niżey piszący się Kupcy widzą bydź umieszczoną bezimienną publikatę na wyprzedaż ich drzewa, aby zaś nikt zwiedzionym nie był, ostrzegaią: że drzewo w Rymszanietach na brzegu Wilii przygotowane, jest własne Kupcow, i ich znakiem sztemplowane, z wyrobku puszczy Dobrowlańskiej za Kontraktem, na które W. Abramowicz Dziedzic Dobrowlan, z W. Domańskim Plenipotentem swym, wzięli u Kupcow złotem czer: zł: 1450. wydaiąc Kupcow awansom czer: zł: 1000 na cioskę, wywozkę — Aby więc o te drzewo towarne w Rymszanietach na brzegu Wilii przygotowane, nikt nie chciał wchodzić w żadne Kontrakta, niżey piszące się Kupcy ostrzegaią; inaczej bowiem każdy czyniaczy o też drzewo, sobię przypisze winę. Roku 1814 Marca 13 dnia.

Zawel Peysachowicz Kupiec 1szej Gildy.

Dawid Leybowicz Kupiec 2giey Gildy.